

WYPADKI DROGOWE W POLSCE W 2013 ROKU

Anna Zielińska ITS

TENDENCJE OGÓLNE

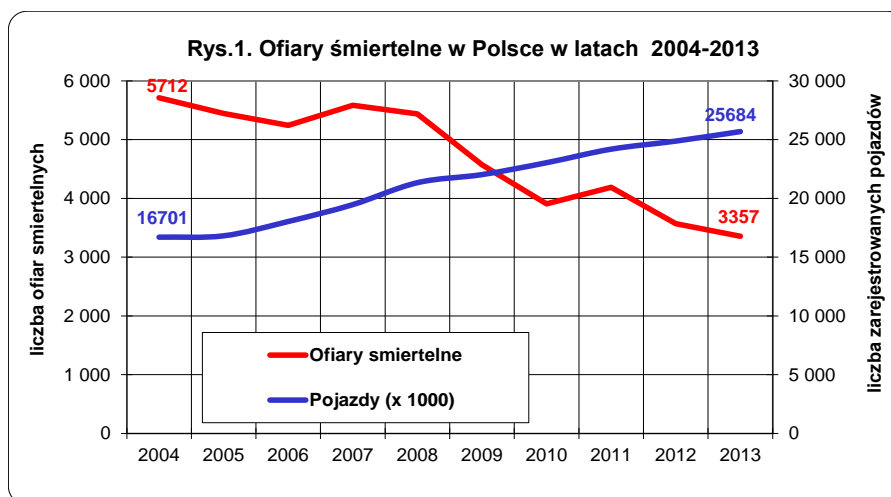
W 2013 roku zagrożenie na polskich drogach zmalało¹. W stosunku do 2012 roku:

- liczba wypadków spadła z 37 046 do 35 847 (-3%),
- liczba ofiar śmiertelnych spadła z 3 571 do 3 357 (-6%),
- liczba rannych spadła z 45 792 do 44 059 (-4%),
- liczba ciężko rannych z 12 046 do 11 672 (-3%).

W ciągu ostatnich 10 lat, czyli od 2004 roku (rys.1):

- liczba wypadków spadła o 30%,
- liczba ofiar śmiertelnych spadła o 40%,
- liczba rannych spadła o 31%, w tym ciężko rannych o 33%,
- liczba pojazdów wzrosła o 62%.

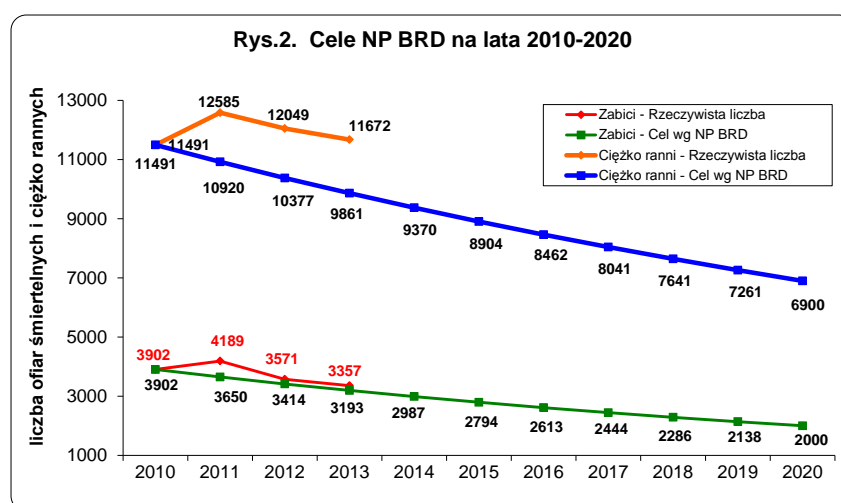
Więcej danych o wypadkach z lat 1975-2013 w tabeli 4.

Od 2008 roku, z wyjątkiem niewielkiego wzrostu liczby ofiar w 2011 roku, utrzymuje się tendencja spadkowa. Zmiany te, pomimo że napawają optymizmem, nie zapewniły realizacji celów Narodowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu

¹ Źródło danych o wypadkach drogowych: baza SEWiK KG Policji; dane statystyczne o ludności i pojazdach: Główny Urząd Statystyczny GUS.

Drogowego², który zakładał, że w latach 2010-2020 nastąpi spadek liczby ofiar śmiertelnych o 50%, a liczby ciężko rannych³ o 40%. Oznacza to, że przy realizacji założeń Narodowego Programu BRD w 2020 roku na polskich drogach nie powinno zginąć więcej niż 2 000 osób, a ciężko rannych nie powinno być więcej niż 6 900 osób. Aby wyznaczony cel został zrealizowany, średnio każdego roku powinien następować spadek zabitych o 6,7%, czyli w 2013 roku ofiar śmiertelnych nie powinno być więcej niż 3 193 (rys.2), a ciężko rannych nie więcej niż 9 861 (spadek roczny 5%).

W 2013 roku Polska zbliżyła się znacznie do realizacji tego celu, a na drogach zginęło w stosunku do przyjętych założeń o 164 osób więcej (spadek w stosunku do 2010 roku o 14%). Niestety zmiany w liczbie ciężko rannych są znacznie mniejsze i w stosunku do przyjętego celu, ciężko rannych było za dużo o 1 811 osób (wzrost w stosunku do 2010 roku o 1,6%).

Od lat niepokojąco wysoki jest wskaźnik liczby zabitych na 1 mln mieszkańców, który w 2013 roku wyniósł 87 i pomimo spadku, nadal jest znacznie wyższy (+67%) niż średnio w krajach Unii Europejskiej⁴ (w 2013 roku 52 zabitych na 1 mln mieszkańców). Więcej o Polsce na tle innych krajów Unii Europejskiej znajduje się na stronie: http://ec.europa.eu/transport/road_safety/specialist/statistics/index_en.htm.

² Narodowy Program Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego 2013 – 2020, przyjęty przez Krajową Radę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego 20 czerwca 2013 roku; <http://www.krbrd.gov.pl/files/file/Programy/KRBRD-Program-P1a-20140422-S4-K1-PL.pdf>

³ Zgodnie z Zarządzeniem 123 Komendanta KGP z dnia 31 maja 2012 r.: osoba ciężko ranna - osoba, która doznała ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej lub znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała; określenie to obejmuje także osobę, która doznała innych obrażeń powodujących naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia na okres trwający dłużej niż 7 dni.

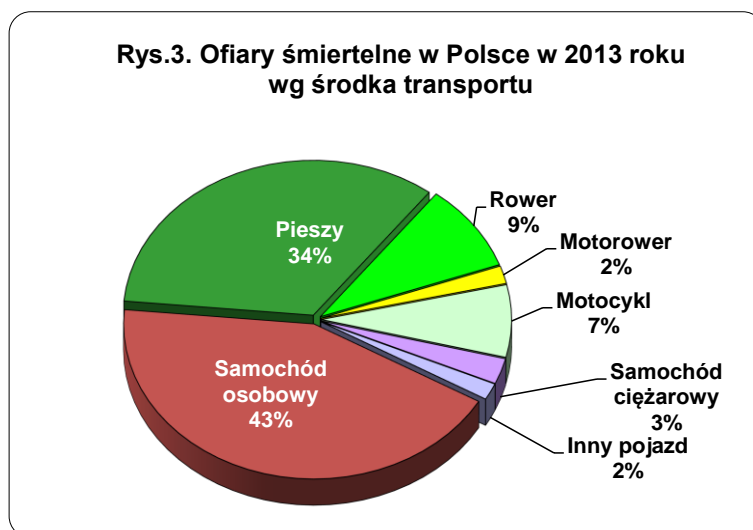
⁴ Dane o wypadkach i populacji w krajach UE: European Commission DG Move CARE (European Road Accident Database).

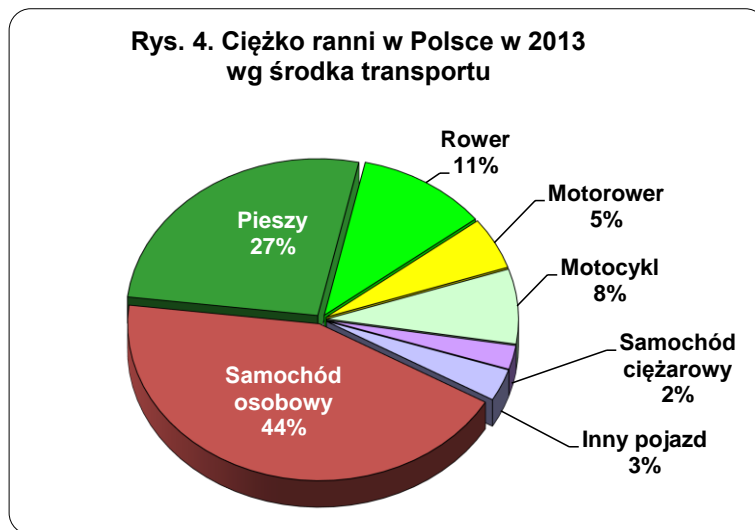
OFIARY WYPADKÓW DROGOWYCH

Od wielu lat najpoważniejszym problemem na polskich drogach jest bardzo duże zagrożenie niechronionych uczestników ruchu, czyli pieszych, rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów. Niechronieni karoserią i innymi systemami zabezpieczającymi są szczególnie narażeni na śmierć i ciężkie obrażenia. W 2013 roku w wyniku wypadków drogowych:

- zginęło 1 140 pieszych, a ciężkie obrażenia odniosło 3 098 pieszych,
- zginęło 306 rowerzystów, a ciężkie obrażenia odniosło 1 288 rowerzystów,
- zginęło 253 motocyklistów, a ciężkie obrażenia odniosło 901 motocyklistów,
- zginęło 62 motorowerzystów, a ciężkie obrażenia odniosło 627 motorowerzystów.

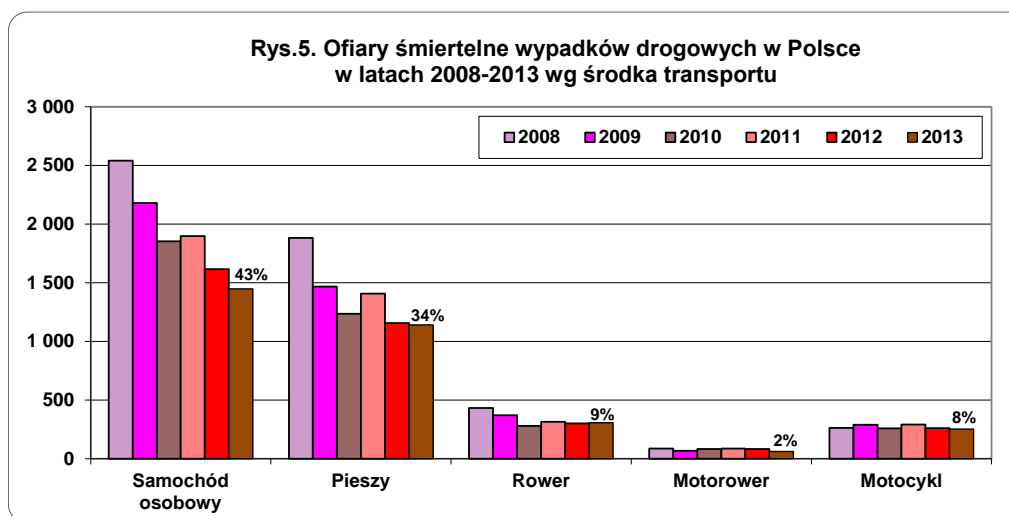
Te cztery grupy najsłabszych uczestników ruchu w 2013 roku stanowiły 53% ofiar śmiertelnych i 51% ciężko rannych (rys. 3 i 4). Szczególnie niepokojący był wzrost zabitych (+2%) i ciężko rannych (+7%) rowerzystów, tym bardziej, że liczby rannych wśród rowerzystów rosną od 2011 roku (tab. 1, 2, 3).

Tab.1. Ofiary śmiertelne wypadków drogowych w Polsce w latach 2008-2013 wg rodzaju uczestnika

Rok	Piesi	Kierowcy sam. osobowych	Pasażerowie sam. osobowych	Kierowcy i pasażerowie sam. ciężarowych	Rowerzyści	Motorowerzyści	Kierowcy i pasażerowie motocykli	Kierowcy i pasażerowie autobusów	Razem
2008	1 882	1 465	1 075	175	433	87	262	11	5 437
2009	1 467	1 334	845	136	371	68	290	19	4 572
2010	1 236	1 125	728	142	280	83	259	14	3 907
2011	1 408	1 155	742	138	314	87	292	12	4 189
2012	1 157	1 025	590	104	300	82	261	18	3 571
2013	1 140	871	577	90	306	62	253	18	3 357
udział %	34%	26%	17%	3%	9%	2%	8%	1%	100%
różnica 2013-2012	-17	-154	-13	-14	6	-20	-8	0	-214
zmiana % 13/12	-1%	-15%	-2%	-13%	2%	-24%	-3%	0%	-6%
zmiana % 13/10	-8%	-23%	-21%	-37%	9%	-25%	-2%	29%	-14%

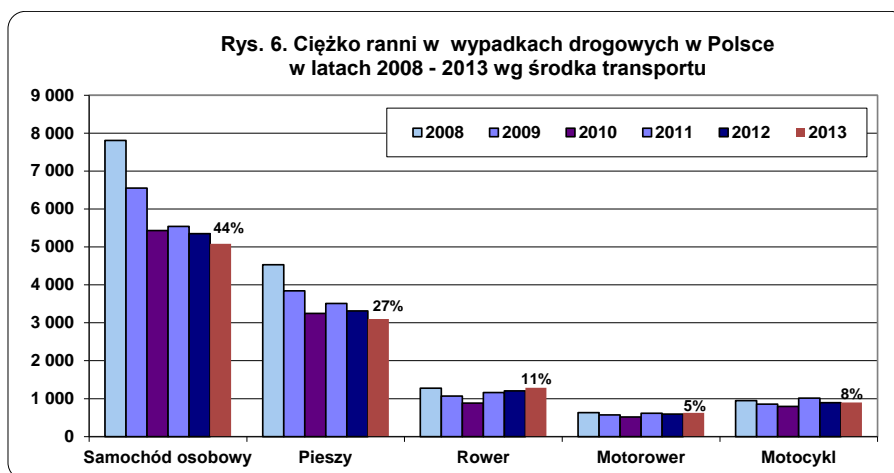

Tab.2. Ranni w wypadkach drogowych w Polsce w latach 2008-2013 wg rodzaju uczestnika

Rok	Piesi	Kierowcy sam. osobowych	Pasażerowie sam. osobowych	Kierowcy i pasażerowie sam. ciężarowych	Rowerzyści	Motorowerzyści	Kierowcy i pasażerowie motocykli	Kierowcy i pasażerowie autobusów	Razem
2008	13 912	17 469	17 646	1 962	4 494	2 222	2 270	1 448	62 097
2009	12 025	16 027	15 845	1 693	3 926	2 223	2 297	1 343	56 047
2010	10 580	14 034	13 559	1 464	3 494	1 886	2 161	1 184	48 953
2011	10 320	14 063	13 066	1 369	4 141	2 176	2 439	1 288	49 506
2012	9 693	13 084	11 755	1 182	4 165	1 989	2 186	1 199	45 792
2013	8 802	12 816	11 308	1 065	4 174	1 926	2 075	1 384	44 059
udział %	20%	29%	26%	2%	9%	4%	5%	3%	100%
różnica 2013-2012	-891	-268	-447	-117	9	-63	-111	185	-1 733
zmiana % 13/12	-9%	-2%	-4%	-10%	0,22%	-3%	-5%	15%	-4%
zmiana % 13/10	-17%	-9%	-17%	-27%	19%	2%	-4%	17%	-10%

Tab.3. Ciężko ranni w wypadkach drogowych w Polsce w latach 2008-2013 wg rodzaju uczestnika

Rok	Piesi	Kierowcy sam. osobowych	Pasażerowie sam. osobowych	Kierowcy i pasażerowie sam. ciężarowych	Rowerzyści	Motorowerzyści	Kierowcy i pasażerowie motocykli	Kierowcy i pasażerowie autobusów	Razem
2008	4 529	3 893	3 914	508	1 275	630	949	173	16 042
2009	3 844	3 245	3 305	420	1 071	573	858	212	13 689
2010	3 246	2 669	2 762	358	880	517	794	138	11 491
2011	3 508	2 844	2 700	381	1 160	617	1 015	198	12 585
2012	3 316	2 718	2 632	318	1 205	595	895	236	12 049
2013	3 098	2 648	2 437	288	1 288	627	901	246	11 672
udział %	27%	23%	21%	2%	11%	5%	8%	2%	100%
różnica 2013-2012	-218	-70	-195	-30	83	32	6	10	-377
zmiana % 13/12	-7%	-3%	-7%	-9%	7%	5%	1%	4%	-3%
zmiana % 13/10	-5%	-1%	-12%	-20%	46%	21%	13%	78%	2%

PRZYCZYNY WYPADKÓW DROGOWYCH

Według statystyk policyjnych podstawowymi przyczynami wypadków w 2013 roku były:

1. niedostosowanie prędkości do warunków⁵ ruchu:
  - 8 406 (23%) wypadków,
  - 994 (30%) ofiar śmiertelnych,
  - 2 957 (25%) ciężko rannych,
2. nieprzestrzeżenie pierwszeństwa przejazdu:
  - 7 749 (22%) wypadków,
  - 357 (11%) ofiar śmiertelnych,
  - 2 286 (20%) ciężko rannych,
3. nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego (nieprawidłowe przejeżdżanie przejść dla pieszych oraz nie ustąpienie pierwszeństwa pieszemu):
  - 4 091 (11%) wypadków,
  - 229 (7%) zabitych pieszych,
  - 1 343 (12%) pieszych ciężko rannych,
4. alkohol u kierujących:
  - 2 562 (7%) wypadków,w których
  - zginęły 331 (10%) osoby,
  - 3 251 (7%) osób zostało rannych, w tym 1023 (9%) ciężko rannych,
5. alkohol u pieszych:
  - 1 361 (4%) wypadków,w których
  - zginęło 179 (5%) osób,
  - 1 212 (3%) osób zostało rannych, w tym 454 (4%) ciężko rannych.

---

⁵ Zgodnie z Zarządzeniem 123 Komendanta KGP z dnia 31 maja 2012 r.: przekroczenie dozwolonej prędkości dla określonych rodzajów pojazdów albo niedostosowanie prędkości do warunków ruchu lub stanu nawierzchni drogi.

W 2013 roku zarejestrowano 9 266 (26% ogółu wypadków) potrażeń pieszych:

- 3 390 (37%) na przejściach dla pieszych, z tego:
  - 1 096 (32%) na skrzyżowaniach bez sygnalizacji,
  - 479 (14%) na skrzyżowaniach z sygnalizacją,
  - 1 655 (49%) pomiędzy skrzyżowaniami, bez sygnalizacji,
  - 160 (5%) pomiędzy skrzyżowaniami, z sygnalizacją,
- 571 (6%) na chodnikach, przystankach i poboczach.

Oznacza to, że do 43% potrażeń pieszych doszło w miejscach udostępnionych dla pieszych. 1 815 potrażeń pieszych (54%) wydarzyło się na przejściach dla pieszych zlokalizowanych pomiędzy skrzyżowaniami.

Ważną informacją jest również fakt, że jedynie 987 (11%) wypadków z pieszymi wydarzyło się w miejscach z sygnalizacją świetlną i tylko w 277 przypadkach (3%) pieszy wszedł na jezdnię przy czerwonym świetle.

Z powyższych danych wynika, że dla poprawy bezpieczeństwa ruchu w Polsce kluczową sprawą jest uspokojenie ruchu i stworzenie warunków do bezpiecznego przemieszczania się niechronionych uczestników ruchu. Należy wzmożyć wysiłki w celu stworzenia przyjaznej infrastruktury drogowej spełniającej wymagania pieszych, rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów.

Tab. 4. Wypadki drogowe w Polsce w latach 1975 - 2013

Rok	Wypadki	Zabici	Ranni	Pojazdy w tys.	Samochody osobowe w tys.	Liczba mieszkańców w tys.	Zabici na 1 mln mieszkańców	Zabici na 100 wypadków	Wskaźnik motoryzacji (sam. os. na 1000 mk)
1975	39404	5633	46 385	3 918	1 077	34 185	165	14	32
1976	39 942	5 878	47 009	4 219	1 290	34 528	170	15	37
1977	39 562	6 052	46 622	4 571	1 547	34 850	174	15	44
1978	39 181	5 925	45 766	4 876	1 835	35 081	169	15	52
1979	39 036	5 793	44 975	5 208	2 117	35 414	164	15	60
1980	40 373	6 002	46 245	5 496	2 383	35 735	168	15	67
1981	43 755	6 107	51 365	5 853	2 634	36 062	169	14	73
1982	38 832	5 535	45 693	5 996	2 882	36 399	152	14	79
1983	40 454	5 561	47 463	6 417	3 179	36 745	151	14	87
1984	35 768	4 980	41 325	6 850	3 426	37 063	134	14	92
1985	36 100	4 688	42 290	7 089	3 671	37 341	126	13	98
1986	37 133	4 667	43 150	7 476	3 964	37 572	124	13	106
1987	36 433	4 625	42 272	7 795	4 232	37 764	122	13	112
1988	37 538	4 851	43 626	8 214	4 519	37 885	128	13	119
1989	46 338	6 724	53 639	8 596	4 846	38 038	177	15	127
1990	50 532	7 333	59 611	9 041	5 261	38 183	192	15	138
1991	54 038	7 901	65 242	9 860	6 112	38 309	206	15	160
1992	50 989	6 946	61 046	10 207	6 505	38 418	181	14	169
1993	48 901	6 341	58 812	10 438	6 771	38 505	165	13	176
1994	53 647	6 744	64 573	10 858	7 153	38 581	175	13	185
1995	56 904	6 900	70 226	11 186	7 517	38 609	179	12	195
1996	57 911	6 359	71 419	11 766	8 054	38 639	165	11	208
1997	66 586	7 310	83 169	12 284	8 533	38 650	189	11	221
1998	61 855	7 080	77 560	12 709	8 891	38 661	183	11	230
1999	55 106	6 730	68 449	13 169	9 283	38 654	174	12	240
2000	57 331	6 294	71 638	14 106	9 991	38 644	163	11	259
2001	53 799	5 534	68 194	14 724	10 503	38 632	143	10	272
2002	53 559	5 827	67 498	15 525	11 029	38 219	152	11	289
2003	51 078	5 640	63 900	15 890	11 244	38 191	148	11	294
2004	51 069	5 712	64 661	16 701	11 975	38 174	150	11	314
2005	48 100	5 444	61 191	16 816	12 339	38 157	143	11	323
2006	46 876	5 243	59 123	18 035	13 384	38 125	138	11	351
2007	49 536	5 583	63 224	19 472	14 589	38 116	146	11	383
2008	49 054	5 437	62 097	21 337	16 079	38 136	143	11	422
2009	44 196	4 572	56 046	22 025	16 495	38 167	120	10	432
2010	38 832	3 907	48 952	23 037	17 240	38 530	101	10	447
2011	40 069	4 189	49 506	24 189	18 126	38 538	109	10	470
2012	37 046	3 571	45 792	24 876	18 744	38 533	93	10	486
2013	35 847	3 357	44 059	25 684	19 389	38 496	87	9	504